

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/509/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613228651
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7613228651.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a sudcov JUDr. Petra Tutka a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobcu G. P., O.. XX.XX.XXXX, V. G., F.. E. Č.. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Jánom Burocim, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Chrapčiakova č. 7, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenému JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Malinove, Slnčná č. 765/3, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 20.2.2015 č.k. 6C 303/2013-113 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi p r i z n á v a plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s. sp. zn. SR 01216/13 zo dňa 7.8.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 26.8.2013. Žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 482,27 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku v prospech právneho zástupcu žalobcu. Rovnako ho zaviazal zaplatiť na účet súdu súdny poplatok z návrhu vo výške 331,50 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcu na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorého sa domáhal na základe tvrdenia, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva obsahom ktorej bola rozhodcovská doložka. Namietal, že táto rozhodcovská doložka nebola individuálne dojedaná, pretože žalobca podpísal vopred pripravenú zmluvu, nemohol teda ovplyvniť jej obsah, pričom zmluva o úvere a rozhodcovská zmluva boli uzatvárané v ten istý deň. Namietal jej obsah pokiaľ v nej bolo uvedené, že finančné prostriedky má použiť na podnikanie a nikdy nemal vôľu podpísať ju s takýmto obsahom predovšetkým z dôvodu, že ani nemal oprávnenie na podnikateľskú činnosť. Mal za to, že rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a je v hrubom nepomere v neprospech jeho ako spotrebiteľa. Doložka vyžaduje od neho, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu, teda konaniu, v ktorom má vzniknúť už judikovaný záväzok arbitra, ktorého si vybral dodávateľ vopred.

3. Rozsudok odôvodnil súd prvej inštancie tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný. Za nespornú považoval skutočnosť, že dňa XX.X.XXXX účastníci uzavreli zmluvu o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi sumu 700,- eur. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. podala žalobu voči Ladislavovi Pechovi na Stály rozhodcovský súd, ktorý vo veci rozhodol dňa 7.8.2013 a rozsudok bol žalobcovi G. P. doručený dňa 20.8.2013. Ako nepravdivý vyhodnotil súd prvej

inštancie časť zmluvy z obsahu ktorej vyplýva, že žalobcovi mal byť úver poskytnutý na výkon povolania. Nepravdivosť tejto skutočnosti vyvodil jednak z obsahu výpovede samotného žalobcu, ako aj zo správy Sociálnej poisťovne zo dňa XX.X.XXXX podľa ktorej je žalobca vedený ako poberateľ dôchodkových dávok - invalidného dôchodku, ako aj SZČO - samostatne zárobkovo činná osoba, ako zamestnanec sa v uvedenom období v registri poistencov a sporiteľov SDS nenachádza. Z toho vyvodil, že v zmluve o poskytnutí úveru boli uvedené nepravdivé údaje a úver nebol žalobcovi poskytnutý na účely výkonu povolania, ale ako fyzickej osobe. Takúto skutočnosť mal potvrdenú aj z obsahu zmenky vystavenej dňa XX.X.XXXX, ktorej ako vystaviteľ je uvedený žalobca s uvedením adresy bydliska a je identifikovaný rodným číslom a nie IČO-m živnostníka, hoci táto možnosť v zmenke stranám poskytnutá bola. Na základe toho uvedený úver vyhodnotil ako spotrebiteľský úver, majúci za to, že spoločnosť Pohotovosť vystupovala v nej pozícii dodávateľa a žalobca v pozícii spotrebiteľa. Uzavrel, že rozhodcovská doložka nie je spôsobilá eliminovať hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Konštatoval, že zmluva o úvere ako aj rozhodcovská zmluva sú formulárovými zmluvami. Mal preto za zrejmé, že povinný ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah predloženej rozhodcovskej zmluvy. Rovnako si nemohol vymieniť podmienky zmluvy a teda ani nemal možnosť ovplyvniť samotné znenie rozhodcovskej zmluvy a doložky v nej zakotvenej. Mohol zmluvu a to tak úverovú, ako aj rozhodcovskú ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým v nej uvedeným podmienkam. Na základe toho vyhodnotil rozhodcovskú doložku za neprijateľnú a preto rozhodcovský súd nemal právomoc vec prejednať a vydať rozhodcovský rozsudok. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu, pričom výšku trov aj položkovite vyčíslil.

4. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. V dôvodoch uviedol, že považuje za nepochybné, že rozhodcovská zmluva, resp. doložka dohodnutá medzi účastníkmi je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalobcu, aby spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Platnosť právneho úkonu považuje za potrebné hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu ale nemusia nastať po jeho uzavretí. Za dôležité preto považoval to, či doložka v čase jej uzavretia sama o sebe umožňovala alebo neumožňovala spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu. Nepovažuje za dôležité, čo sa môže stať v budúcnosti. Prijatie argumentácie súdu by znamenalo pre žalovaného len jediné a to úplné znemožnenie využitia rozhodcovského konania pre žalovaného. Pritom má za zrejmé, že z ust. § 53 ods. 4 písm. r/ OZ v žiadnom prípade nevyplýva úmysel zákonodarcu zakázať rozhodcovské konanie úplne, ale iba ho obmedziť. Rovnaký záver vyplýva aj zo znenia aktuálne účinnej smernice č. 2005/48/ES o spotrebiteľskom úvere (čl. 24 ods. 1), ktorá zaväzuje členské štáty zabezpečiť primeraný a účinný postup na urovanie spotrebiteľských sporov, ktoré sa dotýkajú zmluvy o úvere. Má za to, že v prípade spornej rozhodcovskej zmluvy sa jedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, ktorá v zmysle § 53 ods. 1 OZ nemôže byť neprijateľnou podmienkou.

5. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Tento žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Vo vyjadrení s poukazom na ustálenú judikatúru týkajúcu sa Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach a s poukazom na ust. § 53 a 53a OZ konštatoval, že súd prvej inštancie nemal možnosť žalobe nevyhovieť, keďže by porušil právne predpisy SR, princípy súkromného práva (princíp proporcionality), ale došlo by aj k porušeniu záväzkov SR vyplývajúcich z členstva v Európskej únii.

6. Dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (C.s.p.). Podľa prechodných ustanovení tohto zákona uvedených v § 470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa ods. 2 právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

8. Na základe toho odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 380 C.s.p. a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. K odvolacím dôvodom žalovaného (§ 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že neúplnosť zistenia skutkového stavu je v sporovom konaní odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou sporu navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť (napr. preto, že ho nepovažoval za rozhodujúci pre vec), avšak iba samotná skutočnosť, že nevykonal navrhované dôkazy nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod musí súčasne označiť dôkaz, ktorý - hoci bol navrhnutý, nebol vykonaný a uviesť právne významné skutočnosti, ktoré hoci boli tvrdené súd prvej inštancie nezisťoval najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že vždy musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené až v konaní pred súdom.

10. Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu vecí súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže väčšinou nesprávnych skutkových zistení môže byť chybný právny názor v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p. a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak. Z hľadiska závažnosti, zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - 194 C.s.p..

11. K odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, to znamená vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

12. Odvolací súd dospel k záveru, že vo vzťahu k odvolaniu žalovaného tieto odvolacie dôvody preukázané neboli.

13. Odvolací súd považuje za nedôvodnú odvoláciu námietku žalovaného, v ktorej tento namieta závery súdu prvej inštancie ohľadne neplatnosti rozhodcovskej doložky. Poukazuje v tomto na skutočnosť, že súdna prax je dlhodobo jednotná v tom, že rozhodcovská doložka, ktorá zakladá výlučnú právomoc rozhodcovského súdu prejednať spory medzi stranami je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu odoberá práva pred všeobecným súdom a tak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na Smernicu Rady ES č. 93/13/EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej Prílohe. Podľa písm. q/ bod I tejto Prílohy takýmito nekalými podmienkami je aj neposkytnutie spotrebiteľovi práva alebo bránenie tomu v uplatňovaní práva podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory upravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktorá by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah malo spočívať na inej zmluvnej strane. Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Z obsahu samotnej zmluvy, ktorá je nesporne zmluvou formulárovou a vo svojom čl. II., v ktorom je upravovaná práve rozhodcovská doložka je jej znenie vopred vyhotovené vo vzťahu k všetkým spotrebiteľom, s ktorými žalovaný takéto zmluvy uzatváral a to tým, že v zmluve je iba vyčlenená kolónka na doplnenie čísla zmluvy a dátum, kedy bola táto uzavretá. Všetky ostatné podmienky sú vopred nadiktované žalovaným ako dodávateľom zjavne bez možnosti úpravy, resp.

zmeny zo strany spotrebiteľa. Z čl. I. uvedenej zmluvy navyše vyplýva, že žalobca nemal možnosť ovplyvniť výber rozhodcu alebo rozhodcovského súdu, nakoľko tento bol žalovaným ako dodávateľom už vopred konkretizovaný v samotnej zmluve. Je pritom zrejmé, že malo ísť o rozhodcovský súd so sídlom v Bratislave, čo vzhľadom na trvalé bydlisko žalobcu v Letanovciach predstavuje neprimeranú vzdialenosť od miesta bydliska spotrebiteľa. Ide teda o podmienku, ktorá deleguje právomoci na súd v územnej jurisdikcii, kde má dodávateľ svoje hlavné obchodné sídlo a zaväzuje spotrebiteľa podrobiť sa výhradne jurisdikcii súdu, ktorý môže byť ďaleko od miesta jeho trvalého bydliska. Tomu sa takto sťažuje jeho postavenie vzhľadom na náklady spojené s jeho účasťou v takomto konaní, ktoré by mohli byť prekážkou a spôsobom ako mu znemožniť, resp. sťažiť jeho právnu ochranu. Na druhej strane takáto podmienka uľahčuje dodávateľovi pripraviť sa na proces a tento sa stáva pre neho menej obtiažným. Takáto podmienka sa považuje za nečestnú v zmysle čl. III Smernice. Na takomto závere nemení nič ani skutočnosť, že podľa obsahu zmluvy mala každá zo zmluvných strán v prípade, ak bola stranou žalujúcou podať žalobu aj na všeobecnom súde príslušnom podľa právneho predpisu. Pokiaľ totiž žalujúcou stranou v spore je dodávateľ, nemá spotrebiteľ možnosť brániť sa voči jeho rozhodnutiu obrátiť sa so svojou žalobou práve na takto ním vybraný rozhodcovský súd vzdialený od miesta bydliska spotrebiteľa.

14. Odvolací súd sa nestotožňuje s odvolacou námietkou žalovaného ani v tom, že takéto právne závery znamenali pre neho úplné znemožnenie využitia rozhodcovského konania. Tento právny názor totiž nevychádza z tvrdenia, aby medzi dodávateľom a spotrebiteľom nebolo možné platne dohodnúť aj právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie sporov vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy, pokiaľ sa na tom účastníci zmluvy individuálne dohodnú. Tento názor o neplatnosti rozhodcovskej doložky vychádza zo záveru, že táto nebola v danom prípade medzi účastníkmi individuálne dohodnutá, ale bola do rozhodcovskej zmluvy zakotvená ako blanketárna, vopred vyhradená dodávateľom.

15. S poukazom na tieto dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p..

16. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania sa zakladá na ust. § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu patrí náhrada trov odvolacieho konania a o ich výške rozhodne súd prvej inštancie osobitným rozhodnutím.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).